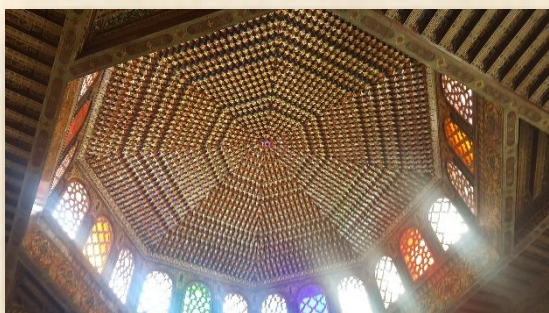

מרוקו מנקודת מבט אנתרופולוגית

מרוקו הינה אחת הארצות המרתקות, הצבעוניות והרב-גוניות על פני הגלובוס. במרוקו נחשפים המטיילים לנופי מדבר הסהרה בהם "דיונות הזהב" הקסומות, מאתרי הנוף המלהיבים בעולם. לצד המדבריות הצחיחים ניתן לטייל באפיקים קניוניים של נחלים בהם נאות מדבר ירוקות ופוריות. רכסי הרי האטלס מתנשאים לגבהים של למעלה מ-4000 מטרים והם מושלגים מדי חורף. אף שמרוקו לא עשירה באתרי עתיקות תיירותיים, היא נחשבת לאחת ה"מעבדות" המרתקות בעולם לשימור אורחות חיים מסורתיים.

צוות תגליות ומדריך הסיור, הארכיאולוג רוני טואג, עמלו לתכנן עבורכם תכנית ייחודית. התכנית כוללת את האטרקציות המרכזיות במדינה תוך דגש על המורשת החומרית של תושבי מרוקו. בסיור נבחן את המבנה החברתי של מרוקו ואת השפעתו על אורחות חיי תושביה, נזכה להיכרות מרתקת עם בעלי מלאכות מסורתיות, אשר לא שינו כמעט את הסדנאות שלהם ואת כלי מלאכתם במשך מאות ואלפי שנים. נחשף לאדריכלות הלבנים אשר השתמרה במרוקו משך מאות שנים, והיא זוכה לעדנה עד ימינו בזכות מזג האוויר היבש בשולי מדבר סהרה. מובן שניתן דגש למורשתה המפוארת של יהדות מרוקו ולקהילות היהודים במדינה כיום.

מדריך הסיור - רוני טואג - הינו בעל תואר ראשון בהיסטוריה ובארכיאולוגיה מאוניברסיטת תל-אביב ותואר מוסמך בארכיאולוגיה מאוניברסיטת חיפה. רוני משמש כארכיאולוג חוקר ברשות העתיקות מזה שנים רבות. בנוסף הוא התמחה בהדרכת טיולים ביעדים שונים בחו"ל ומרוקו הינה אחד היעדים בהם רוני צבר ניסיון רב מאוד וידע רחב.

תכנית הסיור

יום 1 29.11.19 - תל אביב - רבאט

נמריא מתל אביב בשעה 05:15 דרך איסטנבול לקזבלנקה (Casablanca), בה ננחת בשעה 14:00. לאחר הנחיתה נמשיך בנסיעה לאורך החוף האטלנטי אל רבאט (Rabat) בירת מרוקו, מקום מושבו של מלך מרוקו והעיר השלישית בגודלה במדינה. בהתאם לזמן נסיר בקסבת אודייה (Qasbat Oudaia), הצבועה בכחול ולבן, השוכנת בשפך נהר הבורגרג לאוקיאנוס האטלנטי. ארוחת ערב ולינה ברבאט במלון Onomo.

יום 2 30.11.19 - רבאט - שפשוואן

נשלים את הטיול באתרי העיר רבאט: ארמון המלך, והמאוזוליאום בו קבורים מוחמד ה-5 וחסן השני. המאוזוליאום נבנה בתחום מסגד מן המאה האחת-עשרה ממנו נותר על עומדו הטור חסן, מעוטר במיטב העיטורים שהתפתחו במרוקו. כאן נתחיל לבחון לעומקה את אדריכלות הבנייה בלבנים, אשר השתמרה במרוקו באופן ייחודי. בתום הסיור נמשיך צפונה לעבר וואזן (Ouazzane) לקברו של אחד מחשובי הצדיקים היהודיים במרוקו, רבי עמרם בן דיוואן (נבקר בקבר אם יהיה פתוח). נמשיך משם בנסיעה לשפשוואן (Chefchaouen) החבויה בין רכסי הרי ריף. אופייה הים תיכוני של שפשוואן הוא שילוב של אדריכלות צפון אפריקאית עם אלמנטים מאזור אנדלוסיה בספרד. ארוחת ערב ולינה בשפשוואן, במלון Parador.

יום 3 1.12.19 - שפשוואן, וולוביליס, מקנס, פס

נשלים את הביקור ב'מדינה' של שפשוואן ולאחר מכן ניסע לעתיקות העיר הרומאית וולוביליס (Volubillis) - אתר העתיקות הרומי הגדול ביותר במרוקו. בתום הביקור בוולוביליס נמשיך למקנס (Meknes) שנוסדה במאה ה-10, ושמה נגזר משמו של שבט "מקנסה"

תגליות עולמיות – מסעות לארצות הברבות

(Meknassa). העיר נחשבת לאחת מארבע "הערים המלכותיות" של מרוקו ובשנת 1996 הוכרזה כאתר מורשת עולמית. נבקר בקסבה ובשער הכניסה הראשי אליה, באב מנסור (Bab Mansour), הניצב אל מול רחבת שוק המזון הססגוני של מקנס. נבקר בבית הכנסת המתפורר, שמשמש את הקהילה הקטנה שנותרה בעיר. לקראת ערב נגיע לעיר פס (Fès), העתיקה מבין ארבע הערים המלכותיות, אשר כבר עם היווסדה נחשבה לאחת הערים הקדושות לאיסלאם. ארוחת ערב ולינה בפס במלון Barcello.

יום 4 - 2.12.19 פס

במהלך היום כולו נטייל בפס (Fès) שהיא הבירה הדתית והתרבותית של מרוקו. נפתח את השיטוט בסמטאות העיר בקסבה בה נמצא ה'מלאח', הלוא הוא הרובע היהודי העתיק, ונבקר בבית העלמין היהודי העתיק והייחודי של פס, בו קבורים שניים מהקדושים החשובים של יהודי מרוקו: רבי יהודה אבן עטר וסוליקה הצדיקה. נכנס אל בית הכנסת בן דנאן, שאינו פעיל כיום. נעלה לתצפית למצודה הדרומית (Borj Sur), ממנה נוכל להתרשם ממראה העיר העתיקה. נסייר ב'מדינה' העתיקה ביותר במרוקו, המכונה פס אל-באלי, וכן ברובעים השונים ובהם רובע הבורסקאים, בו עיבוד העורות לא השתנה מאז ייסודו. נבקר בחנויות הקטנות ובסמטאות בהן מוצאים מכל טובה של מרוקו. במהלך היום ננסה להתבונן בעיני האנתרופולוג על

העיר פס כשמורה ארכיטקטונית-חברתית. ניתן דגש להיכרות עם בעלי מלאכה המשמרים שיטות עבודה וסביבת עבודה כפי שהיו לפני מאות ואלפי שנים. נסייר במדרסת אבו עינינה (בצילום משמאל), מן הראשונות שהוקמו במרוקו, שהינה דוגמה נפלאה לאמנות ולארכיטקטורה. מול המדרסה נמצא ביתו של הרמב"ם, ממנו נצעד בסמטאות ה'מדינה', המעוררות את כל החושים ואת הדמיון והן דוגמה נפלאה לחיים בעיר שנבנתה במאה התשיעית ודבר בה כמעט לא השתנה. נתרשם מן התכנון העירוני שלה ומן החיים התוססים המתנהלים בסמטאותיה. ארוחת ערב ולינה בפס.

יום 5 - 3.12.19 פס, האטלס התיכון, ארפוד

ביום זה נחצה מגוון נופים בדרך הארוכה אל ארפוד, בואכה מדבר סהרה. נצא מהעיר פס וניסע דרומה, נטפס אל רכס האטלס התיכון, לטיול טבע קצר בעומק היער. נעצור לביקור קצר בעיר איפראן (Ifran) שהיא עיירת נופש וסקי של עשירי מרוקו, אשר נבנתה על ידי הצרפתים. העיר שוכנת ברום 1,665 מ' מעל פני הים, בין יערות אלונים, והיא בנויה בסגנון מערבי האופייני ליישובים בהרי האלפים. גגותיה משופעים ומקורים ברעפים אדומים. נבקר בשמורת הארז האטלנטי ואם יתמזל מזלנו, נצפה בקופי המקוק החיים בשמורה. נרד מרכס האטלס התיכון ונחצה את מישורי המוליה שבין האטלס התיכון והאטלס הגבוה. בדרך נעבור בין כפרים ועיירות ובהם העיר מידלט, ונטפס אל רכס האטלס התיכון, אל מנהרת הלגיונרים. נצפה אל נהר הזיזו, המזין את נאת המדבר תפילאלת, נחלוף על פניו של המאגר על שם מוחמד אדחיל ונעבור דרך העיר הגדולה באזור - ארשידיה. בערב נגיע אל העיר ארפוד (Erfoud), נפגוש את רכבי השטח והנהגים וניסע אל "דיונות הזהב". לינה וארוחת ערב במלון Tombouctou למרגלות הדיונות.

יום 6 - 4.12.19 מדבר סהרה, ריסאני, טינריר

השכם בבוקר נרכב על גמלים (ניתן ללכת ברגל למי שהרכיבה לא מתאימה לו) אל ראש הדיונה הגבוהה, שם נצפה בזריחה המרהיבה. נשוב אל המאהל לארוחת בוקר ולאחריה נמשיך עם רכבי השטח אל נאת המדבר "חסב ביר". נטייל בין הדקלים,

נלמד על אורח החיים בנאה ונעמוד על מאפייני החקלאות המסורתית. נראה איך החקלאים מעבדים את האדמה בכלים

פשוטים ואיך מתקיים משק של צריכה אוטרקית. כן נעמוד על דרכי ההתמודדות עם מחלות צמחים. נעבור בעיירה מרזוגה (Merzuga) וניסע לריסאני (Rissani), העיירה השנייה בחשיבותה בעמק הזיו, מדרום לארשדייה. נבקר בקסבה מהמאה ה-18, בה סמטאות צרות המותאמות לתנאי המדבר, ונהלך בין הסמטאות שבהן פורחת תרבות מערב-אפריקאית לצד תרבות מוסלמית. נשוב לאוטובוס וניסע אל עבר האטלס הגבוה. לעת ערב נגיע למלוננו באזור טינג'יר (Tinghir) לארוחת ערב ולינה במלון Kasbah Amrani.

יום 7 5.12.19 - קניון הטודרה, קניון הדאדס ווארזאזאת

נפתח את היום בנסיעה לקניון נהר הטודרה (Todgha Gorge), הזורם בעמק ציורי מרשים ביופיו. נצא לטיול רגלי קצר בנאה ובכפרים סביבה, שם נוכל ללמוד מקרוב על אורחות חייהם של האיכרים המסורתיים. ננסה להתחקות אחר "הכפר טודרה" המוזכר בשירו של יהושע סובול אשר הולחן ובוצע על ידי שלמה בר. נמשיך בנסיעה אל הקניון הצר והתלול, המתנשא לגובה של 300 מ'. הנופים לאורך הקדם סהרה מדרום להרי האטלס הגבוה, הכפרים והקסבות הבנויות חומר ולבנים, ילוו אותנו בנסיעה ב"עמק הוורדים" של מרוקו. משם ניסע לקניון הדאדס (Dades gorges), הידוע בכינויו "עמק אלף הקסבות" וזאת בשל כפרים רבים וקסבות ציוריות רבות, הבנויות חומר ולבנים, אותם נראה לאורך הדרך. לפרק זמן קצר נחליף את האוטובוס במיניבוסים וניסע בדרך מרהיבה אל הקניון האמצעי של נהר הדאדס. מן הדאדס נסע דרך העיירה סקורה (Skoura). לקראת ערב נגיע למלוננו Hotel Oscar בוארזאזאת (Ouarzazate).

יום 8 6.12.19 - וארזאזאת - מרקש (Marrakech)

הבוקר נתפצל פעם נוספת לרכבי שטח עם נהגים וניסע לביקור בקסבה המרשימה "עיט בן האדו" (Ait Ben-haddou), ששימשה אתר צילומים לסרטים רבים וביניהם גם הסרט "גלדיאטור". מן הקסבה נמשיך ברכבי השטח דרך נופים מרהיבים אל מעמקי הרי האטלס הגבוה, אל העיירה טלאוות (Telouet) המתפוררת, אחת הקסבות המרשימות במרוקו. מטלאוות נשוב אל הכביש הראשי וארזאזאת - מרקש, ובאוטובוס נחצה במעבר ההרים 'טיז-נ-טישקה' (Tizi n'Tichka) ובדרך מרהיבה נחצה את האטלס הגבוה אל העיר האדומה מרקש. לינה וארוחת ערב במלון Dellarosa במרקש.

יום 9 7.12.19 - מפלי אוזוד (Oozoud) - מרקש

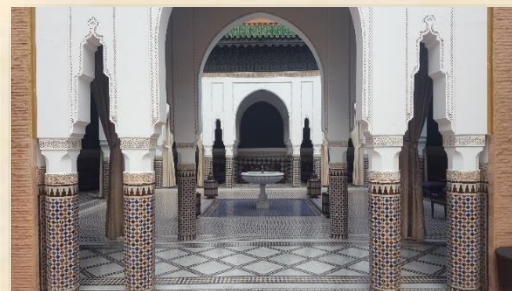
עם בוקר נצא ממרקש וניסע לטיול שכולו טבע, בשולי האטלס התיכון; אם יתאפשר, נטייל ברגל בקשת טבעית שנוצרה בהתחזרות נחל אימנפטי (Imi-nlfti) הנמצא בקרבת העיירה דימנאט (Demnat). משם נמשיך אל "מפלי אוזוד" (Cascades d'Ouzoud) - מהמפלים הגבוהים והיפים ביותר במרוקו (גובהם כ-110 מטר). המפלים ממוקמים במקום בו חוברים האטלס הגבוה והאטלס התיכון, בפרובינציית אזילאל, 150 ק"מ צפונית-מזרחית למרקש. נערוך סיור רגלי באזור, נטייל בין הבריכות והמפלים, בין כרמי הזיתים וטחנות קמח המונעות בכוח המים. נשוב לארוחת ערב ולינה במרקש.

יום 10 8.12.19 - האטלס הגבוה

היום יוקדש כולו להכרת הנופים והחיים בכפרי האטלס הגבוה. שוב נתפצל למיניבוסים או רכבי שטח ונסע לטיול אל לב ליבו של האטלס הגבוה, לאזורים של הכפרים הברברים המסורתיים ואל הכפר אימליל (Imlil). בסיוע פרדות או ברגל נטייל בחלק זה של האטלס הגבוה, נבקר בכפר ארומד (Aroumd), הצופה אל ההר הגבוה ביותר בצפון אפריקה, ג'בל טובקל (Jabel Toubkal), המתנשא לרום 4167 מ' מעל פני הים. במהלך הביקור בכפר נתארח אצל משפחה מקומית, ונזכה ליהנות מארוחת צהריים שתוכן על ידי בני המשפחה. לקראת ערב נשוב למרקש. זהו הערב היחיד בסיור בו לא הזמנו ארוחת ערב לקבוצה ונציע לכם לצאת לאכול במרקש, כל אחד על פי סגנונו ועל פי מידת התיאבון שלו.

יום 11 9.12.19 - מרקש

את יומנו נקדיש למרקש, העיר התוססת והצבעונית ביותר מבין ערי מרוקו, שתושביה ממלאים את רחובותיה בקצב חיים תזזיתי, שסוחף את התיירים המבקרים בה. נצא לסיור מקיף במבוך הסמטאות בעיר העתיקה וברובע היהודי. סמטאות ה'מדינה' של מרקש הינן שוק תוסס של סמטאות, שלארכן חנויות המציעות את מרכולתן הצבעונית והריחנית, שמרביתה היא פאר האומנות המרוקנית. נצפה במסגד הכותוביה (Koutoubia Mosque), נבקר במדרסת אבן יוסוף (Ben Youssef), בארמון באהיה (Bahia Palace) ובקברי הסעידיים (Saadian Tombs). נשוטט בסמטאות הצפופות על שפע

השווקים, הדוכנים והרוכלים. נסיים את הטיול בגולת הכותרת של העיר – כיכר ג'מע אל פנא (Jamaa El f'na), המקום התוסס ביותר בעיר, אליו נאספים כל לילה אלפי בני אדם הבאים לצפות במספרי סיפורים, מגידי עתידות, קוראים בקפה ומאלפי נחשים. נתרשם מן המרפאים המסורתיים הפזורים בכיכר העיר ומשפע אדיר של רוכלים ובעלי מלאכה המשמרים את הוויי השווקים כפי שהיה נהוג משך מאות שנים. נצא לארוחת ערב מסכמת במסעדה מקומית אותנטית, בה ניהנה ממיטב המטבח המרוקאי ומליווי מוסיקאלי מקומי. לינה במרקש.

יום 12 10.12.19 - מרקש - קזבלנקה - בן גוריון

הבוקר נצא בשעה מוקדמת מאוד וניסע ישירות לקזבלנקה, לביקור במסגד ע"ש חסאן השני. לאחר הביקור במסגד, אם יותר זמן, נטייל עוד מעט בקזבלנקה. העברה לנמל התעופה, טיסה לבן גוריון. הטיסה חזרה תהיה בשעה 15:40 והנחיתה בשעה 00:55 ב-11.12.19

הערות:

- יתכנו שינויים במסלול כתוצאה משיקולי הדרכה או בשל נסיבות אובייקטיביות.
- יציאת הסיור מותנית במינימום 20 נרשמים.
- אם יוחלפו בתי המלון, המלון החלופי יהיה דומה ברמתו.

המחיר למטייל בחדר זוגי, להרשמה עד ה-18.9.19: \$ 2345

המחיר למטייל לאחר ה-18 בספטמבר 2019 עשוי להשתנות. לא ניתן

להבטיח מקום לאחר ה-18.9.19

תוספת ליחיד בחדר זוגי: \$ 490 ; תוספת תשר למטייל: \$ 40

הסיור כולל:

- ✓ טיסה לקזבלנקה וחזרה מקזבלנקה, כולל מסי נמל והיטלים
- ✓ מנהלן מתנדב לצד המדריך, האמון על הלוגיסטיקה של הסיור
- ✓ תכנון והדרכה על ידי תגליות
- ✓ מלונות איכותיים ומומלצים, בהם מלונות בוטיק, על בסיס חצי פנסיון

תגליות עולמיות – מסעות לארצות הברות

מיסודה של עמותת מכון ישראלי לארכיאולוגיה, רחוב אופנהיימר 5, ת"ד 24, פארק המדע רחובות 7670105

טלפון: 08-6611330; פקס: 08-9101712; tagliot@tagliot.com

www.tagliot.com

תגליות עולמיות

לגלות את העולם לעומק

מיסודו של מכון ישראלי לארכיאולוגיה (ע"ר)

- ✓ מס תיירות מקומי
- ✓ ארוחות ערב למעט ערב אחד ביום ה-10 בעיר מרקש
- ✓ כל אמצעי התחבורה המוזכרים בתכנית, כולל רכבי שטח, גמלים, חמורים ופרדות
- ✓ כניסות לכול האתרים בתכנית ולאתרים נוספים על פי שיקול הצוות
- ✓ ערכות שמע אישיות

הסיור אינו כולל:

- ✓ כול מה שלא צוין במפורש כנכלל
- ✓ ביטוח נסיעות (יש להזמין ביטוח מייד לאחר רכישת הסיור ולוודא שהביטוח כולל החזר במקרה של ביטול על רקע רפואי)
- ✓ ארוחות צהריים למעט היום ה-10 בו תהיה ארוחת צהריים שתייה ורכישות פרטיות במהלך הטויל
- ✓ יש להקפיד על דרכון בתוקף למשך 6 חודשים לפחות

סיור עם תגליות מבטיח לכם:

- ✓ סיור בדגש ארכיאולוגי, היסטורי ותרבותי, המשלב את מיטב האתרים
- ✓ הדרכה איכותית ומעמיקה
- ✓ מנהלן אשר אחראי על הארגון והלוגיסטיקה
- ✓ תכנון זמן אופטימאלי
- ✓ בית מלון באיכות גבוהה אשר יאפשר לכם מנוחה נאותה
- ✓ לקראת עוד יום אינטנסיבי
- ✓ חברותא בקרב מטיילים סקרנים ויודעי ח"ן

תגליות עולמיות – מסעות לארצות הברות

מיסודה של עמותת מכון ישראלי לארכיאולוגיה, רחוב אופנהיימר 5, ת"ד 24, פארק המדע רחובות 7670105
 טלפון: 08-6611330; פקס: 08-9101712; tagliot@tagliot.com
www.tagliot.com